

Beszámoló közzétételének elmulasztásához kapcsolódó folyamatok, következmények

A jelenleg is hatályban lévő jogszabályi rendelkezések értelmében a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számviteli tv.) szerinti elektronikus letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség minden olyan gazdálkodót/vállalkozót/szervezetet (továbbiakban: adózó) érint, aki/amely beszámoló benyújtására, illetőleg közzétételére kötelezett.

A fenti kötelezettséget minden esetben az adózó képviselőjének, illetőleg meghatalmazottjának kell teljesítenie a Központi Elektronikus Szolgáltató Rendszer (közismertebb nevén: „ügyfélkapu”) útján a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (továbbiakban: KIM) Céginformációs Szolgálatára részére.

Az elektronikus úton történő benyújtáskor a KIM (www.e-beszámoló.kim.gov.hu) honlapjáról letölthető EB jelű elektronikus űrlapot (továbbiakban: EB űrlap) kell használni a jogszabályban meghatározott mellékletek */jóváhagyásra jogosult testület által elfogadott éves beszámoló, konszolidált éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló, kötelező könyvvizsgálat esetén a könyvvizsgálói záradék, illetve annak megtagadása esetén az elutasítást is tartalmazó független könyvvizsgálói jelentés, az adózott eredmény felhasználására vonatkozó határozat, kiegészítő melléklet, üzleti jelentés/*, valamint a közzétételi költségtérítés fizetését igazoló nyugta csatolásával. (A beszámoló közzétételének díja 2013-ban 3.000 Ft, melynek megfizetését követően elektronikus igazolást kap az adózó a Magyar Államkincstártól annak igazolására, hogy a közzététel díját teljesítette.)

A KIM Céginformációs Szolgálatára 2013. január 1-jétől – beszámolási időszaktól függetlenül – kizárólag a 13EB jelű nyomtatványokat fogadja be, ezért amennyiben valamely korábbi időszak beszámolóját/beszámolóit kell pótolni, azt kizárólag ezen, a 13EB jelű nyomtatványon lehet teljesíteni.

A korábbi (12EB, 11EB, 10EB, stb.) űrlapokon ez évben benyújtott beszámolókat a KIM nem fogadja

be, azokat a bizonylat feldolgozó rendszer hibáüzenettel elutasítja és a közzététel nem valósul meg.

Az adózók adózási/számviteli jellemzőjüktől függően idén is több típusú EB űrlapból választhatnak: éves beszámoló, egyszerűsített éves beszámoló, sajátos egyszerűsített éves beszámoló, konszolidált éves beszámoló, egyéb típusú beszámoló.

Fontos, hogy az informatikailag helytelenül kitöltött EB űrlapot szintén nem dolgozzák fel, a beszámolót a hatóságok be nem nyújtottként kezelik. Figyelemmel kell lenni az alábbi – leggyakrabban előforduló – hibákra, hiányosságokra:

- Mindig a legfrissebb verziószámú űrlapot kell használni, a beszámolót annak segítségével kell megküldeni a KIM Céginformációs Szolgálathoz.
- A nyomtatvány kötelezően kitöltendő mezőit minden esetben ki kell tölteni; ebben különböző összefüggésvizsgálatok is segítik a felhasználót. (A kötelező rovatok nem megfelelő kitöltése is okozhat fennakadásokat.)
- A Magyar Államkincstár által kibocsátott közzétételi költségtérítés befizetését tanúsító elektronikus igazolást mindenképp csatolni szükséges a nyomtatványhoz, különösen ügyelve annak formátumára. Nem szabad megfélekedni arról, hogy egy igazolás csak egyetlen közzététel alkalmával „használható fel”.
- A nyomtatványon megjelölt mellékletek száma egyezzen meg a ténylegesen csatolt mellékletek számával.

A kötelezettség teljesítésére nyitva álló határidők

- Az előtársaság a cégbejegyzési eljárás megszüntetésének napját követő harmadik hónap utolsó napjáig [Számviteli tv. 135. § (2) bekezdés],
- a devizaváltó az áttérés napját követő ötödik hónap utolsó napjáig [Számviteli tv. 145. § (4) bekezdés],
- a kettős könyvvitelt vezető, cégjegyzékbe bejegyzett vállalkozó az adott év mérlegforduló napját követő ötödik hónap utolsó napjáig [Számviteli tv. 153. § (1) bekezdés],
- az összevont (konszolidált) éves beszámoló benyújtására kötelezett anyavállalat az adott év mérlegforduló

napiját követő hatodik hónap utolsó napjáig [Számviteli tv. 153. § (2) bekezdés],

- a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe az adott év mérlegforduló napját követő ötödik hónap utolsó napjáig [Számviteli tv. 153. § (5) bekezdés],
- a cégjegyzékbe be nem jegyzett vállalkozó az adott év mérlegforduló napját követő ötödik hónap utolsó napjáig [Számviteli tv. 154. § (10) bekezdés]

köteles eleget tenni közzétételi kötelezettségének.

Szigorúbb határidőt a jogalkotó a felszámolás alá került adózók esetén határoz meg. A felszámolás számviteli feladatairól szóló 225/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a felszámoló egyezségkötés esetén a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 44. § (2) bekezdésében meghatározott időpontban elkészíti a Cstv. 52. § (3) bekezdése szerinti – a felszámolás befejezésének időpontjára vonatkozó – felszámolási zárómérleget, valamint a bevételek és költségek (ráfordítások) alakulását tartalmazó kimutatást, a záró adóbevallást és a zárójelentést, amelyeket megküld az állami és az önkormányzati adóhatóságnak. Az adózó a felszámolás időszaka alatt vezetett könyveit – a felszámolás befejezésének időpontjára, mint mérlegfordulónapra vonatkozóan – lezárja. A felszámoló a felszámolási zárómérleget köteles a Számviteli tv. 153-154. §-aiban és 154/B. §-ában meghatározottak szerint letétbe helyezni és közzétenni az egyezségkötést követő 30 napon belül.

A fenti határidők maradéktalan betartására az adózóknak kiemelt figyelmet kell fordítaniuk, különösen 2012. január 1-je óta, amikor is a jogalkotó jelentős szigorításokat vezetett be, bővítve a hatóságok által alkalmazható szankciók körét.

A mulasztáshoz adójogi, cégjogi, polgárjogi és büntetőjogi szankciók egyaránt kapcsolódhatnak.

Első lépésként a kötelezettség teljesítését a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) vizsgálja, mellyel összefüggésben folyamatosan ún. teljességvizsgálatot végez (a kötelezettek körét összeveti a teljesítésekkel).

A tavalyi év első napjától életbe lépő jogszabályváltozások után – az adóhatósági szakaszban – a letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségét elmulasztó adózók szankcionálására vonatkozó eljárást két típusú – egymástól némiképp eltérő – eljárási folyamatra kell osztani, attól függően, hogy a kötelezettség az új szabályozás hatálybalépését megelőzően vagy azt követően (volt) esedékes.

I. Amennyiben a közzétételi kötelezettség elmulasztásának napja (amikor az EB űrlapot eredetileg be kellett volna nyújtani) 2012. január 1-jét megelőző időpont, akkor a mulasztó adózót az állami adóhatóság felszólító levélben – amennyiben szükséges két egymást követő alkalommal, 30 illetve 60 napos határidő kitűzésével – kéri fel a kötelezettség pótlására. Az eredménytelen kétszeri felszólítást követően az adózó adószámát az adóhatóság hivatalból törli (a korábban alkalmazott gyakorlattól eltérően az eljárási folyamatnak már nem része az adózó adószámának a felfüggesztése).

II. Amennyiben a közzétételi kötelezettség elmulasztásának napja (amikor az EB űrlapot eredetileg be kellett volna nyújtani) 2012. január 1-je vagy azt követő időpont, akkor az Art. 174/A. §-a értelmében az adózót az állami adóhatóság a közzétételi kötelezettség elmulasztása miatt, a letétbehelyezés esedékességét követő 15 napon belül, 30 napos határidő kitűzésével és az Art. 172. § (1) bekezdés e) pontja szerinti mulasztási bírság (maximum 500 ezer Ft) kiszabása mellett (mulasztási bírság határozatban) a kötelezettség teljesítésére hívja fel.

Ha az adózó közzétételi kötelezettségét az első felhívás (azaz az első mulasztási bírság kiszabása) ellenére, az abban szereplő határidőn belül sem pótolja, akkor az állami adóhatóság a határidő elteltét követő napon, 60 napos határidő kitűzésével az Art. 172. § (7a) bekezdésében foglalt 1 millió forintig terjedő mulasztási bírság kiszabása mellett ismételen felhívja az adózót a kötelezettség teljesítésére. Amennyiben a kétszeri mulasztási bírság kiszabása eredménytelennek bizonyul, azaz a kötelezettség teljesítése nem volt kikényszeríthető, akkor az adózó adószámát az állami adóhatóság – felfüggesztés nélkül – hivatalból törli, illetve a cégbíróságnál kezdeményezi a cég megszűntnek nyilvánítását.

(Az Art. 174/A. §-a (2) bekezdése értelmében a mulasztás miatt az adózó nem szankcionálható, ha a mulasztás elkövetésekor felszámolás vagy végelszámolás alatt áll(t), ez azonban nem menti fel az arra kötelezett adózókat a letétbe helyezés és a közzététel alól.)

Természetesen, ha az adózó mulasztását méltányolható és általa igazolt/igazolható körülmények ismertetésével kimenti, a kiszabott bírsággal/bírságokkal szemben fellebbezéssel élhet. Az érintett adózónak a fellebbezést a közlés-től számított 15 napon belül kell előterjesztenie. A kimen-

tést annál az adóigazgatóságnál –mint elsőfokú szervnél - kell előterjeszteni, amely a megtámadott határozatot hozta. Ugyanakkor a fellebbezési határidőt a NAV akkor is megtartottnak tekinti, ha a határidőben benyújtott fellebbezés iránti kérelmet nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervnél terjesztették elő. A fellebbezés illetékköteles, melynek összegét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény határozza meg (minimum 5.000,-Ft, maximum 500.000,-Ft). Az elkésett fellebbezést, a fellebbezésre nem jogosulttól származó fellebbezést az elsőfokú szerv érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

A fellebbezést az illetékes adóigazgatóságnak a fellebbezés beérkezésének napjától számított 15 napon belül fel kell terjesztenie a felettes szervhez, kivéve, ha az elsőfokú szerv a fellebbezésben foglaltakkal teljes körűen egyetért, melynek következtében a megtámadott határozatát visszavonja, illetőleg a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően módosítja, kijavítja vagy kiegészíti.

A másodfokú adóhatóság a fellebbezéssel megtámadott határozatot és az azt megelőző eljárást megvizsgálja, tekintet nélkül arra, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A határozat meghozatalára nyitva álló határidő az iratoknak a felettes szervhez történő megérkezését követő naptól számított 30 nap, amely szükség esetén további 30 nappal meghosszabbítható.

A vizsgálat eredményeként a másodfokú adóhatóság a határozatot helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti. Amennyiben a határozat meghozatalához nincs elég adat, vagy a tényállás további tisztázása szükséges, a másodfokú adóhatóság a határozat megsemmisítése mellett az ügyben első fokon eljáró adóigazgatóságot új eljárás lefolytatására utasíthatja, vagy a tényállás kiegészítése iránt maga intézkedhet. Az elsőfokú adóigazgatóság az új eljárásban kizárólag az új eljárás elrendelésére okot adó körülményeket, illetőleg az ezekkel összefüggő tényállási elemeket vizsgálhatja.

Az Art. 135. § (1) bekezdése értelmében, ha az adóhatóság megállapítja, hogy a felettes szerv vagy a bíróság által még el nem bírált határozata jogszabálysértő, a határozatát az adózó terhére a határozat

jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül, az adózó javára az adó megállapításához való jog elévüléséig módosítja vagy visszavonja. A megállapításhoz, a visszaigényléshez való jog elévüléséig módosítja vagy visszavonja a határozatát az adóhatóság akkor is, ha azt törvény írja elő. A másodfokú határozat a közléssel válik jogerőssé.

Miután az állami adóhatóság kimerítette a közzététel kikényszerítése céljából rendelkezésére álló eszközöket, köteles az illetékes cégbíróságot elektronikus formában megkeresni és kezdeményezni az adózó megszüntetnek nyilvánítását. Az állami adóhatósági jelzést követően a cégbíróság az adózóval szemben törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez, melynek során ismételten sor kerül az adózó letétbe helyezési kötelezettségének teljesítésére történő felhívásra. Ha a pótlásra ezen felhívást követően sem kerül sor, azaz a mulasztást a cégbíróság is megállapítja, akkor a céget 20 napon belül megszüntetnek nyilvánítja, illetve a megszüntetést tartalmazó végzésben felügyeleti illetékekkel sújtja. (A felügyeleti eljárást nem csupán a NAV kezdeményezheti, hanem egy másik gazdálkodó/szervezet is, amennyiben az elmulasztott közzététel jogos érdekét érinti. Az eljárás ez esetben is ugyanúgy a cég megszüntetését eredményezheti.) A cég megszüntetnek nyilvánítását követően a cégbíróság kényszertörlési eljárást indít (melynek tényét a cégközlönyben közzé teszi). Az eljárás során az érintettek jogosultságai korlátozottak. Az eljárást elrendelő végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, az érintett cég már nem dönthet a cég továbbműködéséről (ahogy a cégbíróság sem). Az eljárás során a cég vezetői/tagjai kötelesek információt szolgáltatni a cégbíróság részére a cég vagyonára vonatkozóan. Az együttműködés megtagadása esetén az érintettek ismételten kiszabható pénzbírsággal szankcionálhatók.

A kényszertörlési eljárás megindítását, illetve annak közzétételét követően bejelentések érkehetnek a cégbírósághoz az adózóval szemben fennálló kötelezettségekkel kapcsolatban. Ha a felszámolási költségeken túlmenően a vállalkozás vagyona fedezi a bejelentett követeléseket, akkor a cégbíróság megszünteti a kényszertörlési eljárást és felszámolási eljárás megindítását kezdeményezi. Ha azonban nem érkezik bejelentés követelésről, illetőleg a cég vagyonával kapcsolatos információ nem érkezik a cégbírósághoz, a vagyon nem fellelhető, vagy a vagyonról rendelkezésre álló információk alapján valószínűsíthető,

hogy az még a felszámolás költségeit sem fedezi, akkor a céget végzéssel törlik a cégjegyzékből. A cégtörést a Céglörlésben szintén közzé teszik. A cég törlése mellett sor kerül az egyedüli vagy többségi befolyással rendelkező tag/vezető tisztségviselő eltiltására (a törlést követő 5 éven belül nem tölthet be más vállalkozásban azonos tisztséget). A döntés ellen 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melynek halasztó hatálya van a cég törlése kapcsán (az eltiltás kapcsán nem!).

Ha a céget úgy törlik a cégjegyzékből, hogy vagyon hiányában kielégítetlen tartozásai maradnak, akkor a hitelező a bíróságtól kérheti a többségi befolyással rendelkező tag/vezető tisztségviselő felelősségének megállapítását (ez esetben hitelezőnek kell tekinteni például a NAV-ot is a kiszabott, de meg nem fizetett mulasztási bírság összegek kapcsán).

A hitelezőnek lehetősége van arra is, hogy a korábban korlátolt felelősséggel bíró tag felelősségének megállapítását kérje a bíróságtól a fennálló tartozásért. Felelősségét a tag akkor tudja kimenteni, ha bizonyítja, hogy a közzététel elmaradása nem neki felróható, nem az ő mulasztásának az eredménye. A bíróság – a hitelező(k) kezdeményezésére – a vezető tisztségviselő(k) felelősségét is megállapíthatja, illetőleg kötelezheti őket a fennálló követelések kielégítésére, hiszen ha a vezető tisztségviselő nem tesz eleget a létbe helyezési kötelezettségnek, akkor a hatályos jog

védelmezi a hitelezői érdek(ek) megsértését.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a hatályos büntetőjogi szabályok (és az ez év július 1-jétől hatályba lépő új büntető törvénykönyv is) bűncselekményként definiálják a beszámolóhoz kapcsolódó kötelezettségek elmulasztását, ha ahhoz jogszabályban meghatározott eredmény is kapcsolódik, így a mulasztó(k) büntetőjogi felelősségre vonása sem kizárható (a számviteli rend megsértése önálló bűncselekmény).

Összességében elmondható, hogy a megváltozott jogszabályi környezet 2012. január 1-jétől kardinális változásokat idézett elő a kötelezettségüket nem teljesítő adózók szankcionálására vonatkozóan az összes érintett hatóság eljárásában. A rendelkezésre álló határidők tágabban definiáltak, a mulasztási bírság kiszabásának lehetőségével viszont az állami adóhatóság „kényszerítő” eszközei kibővültek, melynek következtében hatékonyabban tudja ösztönözni az adózók jogkövető magatartását. A kényszerítő eljárás bevezetése elősegítheti a gazdasági élet megtisztítását a tisztességtelen szereplőktől.

Fontos megjegyezni azonban, hogy a jogalkotónak és a hatóságoknak sem célja, hogy az adózókat különböző szankciókkal sújtsa, céljuk csupán a jogkövető magatartás elősegítése, adott esetben kikényszerítése.

FÜLÖP ZSUZSA